C/2024/2078

11.3.2024

MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN

Kommissionens meddelelse om de tærskelværdier, der er fastsat i henhold til havstrategirammedirektiv 2008/56/EF og Kommissionens afgørelse (EU) 2017/848

(C/2024/2078)

I. Indledning

Formålet med denne meddelelse er at afklare spørgsmål vedrørende den retlige status og anvendelsen af de tærskelværdier for god miljøtilstand, der er fastsat gennem samarbejde på EU-plan, regionalt eller subregionalt plan i overensstemmelse med havstrategirammedirektivet ([1]) (direktiv 2008/56/EF, i det følgende benævnt »direktivet«) og afgørelse (EU) 2017/848 om fastlæggelse af om fastlæggelse af kriterier og metodiske standarder for god miljøtilstand i havområder samt specifikationer og standardmetoder for overvågning og vurdering ([2]) (i det følgende benævnt »afgørelsen«).

II. De retlige rammer

I henhold til direktivet skal medlemsstaterne træffe de foranstaltninger, der er nødvendige for at opnå eller opretholde en god miljøtilstand i havmiljøet senest i 2020 (artikel 1, stk. 1). For at nå dette mål skal de udvikle og gennemføre havstrategier som fastsat i artikel 5. Et aspekt af havstrategierne består i, at det skal fastslås, om havområder er i god miljøtilstand (artikel 5, stk. 2, litra a), nr. ii)).

»God miljøtilstand« defineres i artikel 3, stk. 5, som »*havområdernes miljøtilstand, når de giver økologisk mangfoldige og dynamiske oceaner og have, der er rene, sunde og produktive inden for rammerne af deres naturlige vilkår, og havmiljøet udnyttes på et bæredygtigt niveau, så nuværende og fremtidige generationers muligheder for anvendelse og aktiviteter sikres*«.

I overensstemmelse med direktivets artikel 9, stk. 1, og på grundlag af den indledende vurdering i henhold til artikel 8, stk. 1, skal medlemsstaterne vurdere en række karakteristika for god miljøtilstand for havområderne i hver region eller subregion. De skal i den forbindelse tage hensyn til de elleve kvalitative deskriptorer, der er fastsat i bilag I til direktivet. De kriterier og metodestandarder for god miljøtilstand i havområder, som medlemsstaterne skal anvende, er fastsat i afgørelsen. I direktivets artikel 9, stk. 3, fastsættes det, at de er fastsat af Kommissionen »*for at sikre konsistens og gøre det muligt at foretage en sammenligning mellem havregioner eller subregioner med hensyn til, i hvilket omfang der er opnået en god miljøtilstand*«.

I afgørelsens betragtning 8 lyder det: »*Det bør for hver af de kvalitative deskriptorer i bilag I til direktiv 2008/56/EF på grundlag af de vejledende listeri bilag III til nævnte direktiv fastlægges, hvilke kriterier, herunder kriterieelementer og i relevante tilfælde tærskelværdier, som anvendes. Det er hensigten, at tærskelværdier skal bidrage til medlemsstaternes fastlæggelse af en række fælles karakteristika for en god miljøtilstand og lægges til grund for deres vurdering af, i hvilket omfang der er opnået en god miljøtilstand.*« I afgørelsens artikel 2, andet afsnit, nr. 5, specificeres »*tærskelværdi«: en værdi eller et interval af værdier, som gør det muligt at vurdere det kvalitetsniveau, der er opnået for et bestemt kriterium, og som derved indgår i vurderingen af, i hvilket omfang der er opnået en god miljøtilstand.*"

Det fremgår af afgørelsen, at der i bilaget er fastsat to typer kriterier for definition af god miljøtilstand: primære ([3]) og sekundære kriterier ([4]). Medlemsstaterne er i princippet forpligtet til at anvende de primære kriterier, medmindre de – på grundlag af den indledende vurdering af deres havområders tilstand eller efterfølgende ajourføringer, jf. direktivets artikel 8 og 17, stk. 2, litra a) – behørigt forklarer, hvorfor et primært kriterium ikke finder anvendelse. I henhold til afgørelsens artikel 3, stk. 2, har medlemsstaterne imidlertid en vis fleksibilitet med hensyn til at beslutte, om de vil anvende sekundære kriterier (medmindre andet er angivet i bilaget). Medlemsstaterne kan beslutte at anvende et sekundært kriterium, hvor det er nødvendigt, som supplement til et primært kriterium, eller når havmiljøet i forbindelse med et bestemt kriterium risikerer ikke at opnå eller ikke opretholde en god miljøtilstand.

([1]) EUT L 164 af 25.6.2008, s. 19.
([2]) EUT L 125 af 18.5.2017, s. 43.
([3]) Se bilag til afgørelsen: D1C1, D1C2, D1C3, D1C4, D1C5, D1C6, D2C1, D3C1, D3C2, D3C3, D4C1, D4C2, D5C1, D5C2, D5C5, D6C1, D6C2, D6C3, D6C4, D6C5, D8C1, D8C3, D9C1, D10C1, D10C2, D11C1, D11C2.
([4]) Se bilag til afgørelsen: D2C2, D2C3, D4C3, D4C4, D5C3, D5C4, D5C6, D5C7, D5C8, D7C1, D7C2, D8C2, D8C4, D10C3, D10C4.

Formålet med tærskelværdier er at vurdere det kvalitetsniveau, der er opnået for hvert (primært eller sekundært) kriterium, som igen anvendes til at vurdere om de kvalitative deskriptorer, der er opført i bilag I til nævnte direktiv, er opnået. Disse deskriptorer anvendes til at bestemme, opnå eller opretholde god miljøtilstand, hvilket er hovedformålet med direktivet.

Der er allerede fastsat en række tærskelværdier i bilaget til afgørelsen, som er afledt af eksisterende lovgivning og som derfor allerede finder anvendelse. For de øvrige tærskelværdier, der skal fastsættes i henhold til afgørelsen, skal medlemsstaterne i henhold til artikel 5, stk. 1, i afgørelsen fastsætte disse senest den 15. juli 2018 ([5]). Hvis medlemsstaterne ikke er i stand til at fastsætte tærskelværdier inden for denne frist, skal de fastsætte dem »*så hurtigt som muligt derefter*« ([6]), forudsat at de begrunder forsinkelsen over for Kommissionen i meddelelsen i henhold til direktivets artikel 17, stk. 3.

Indtil videre er der fastsat en række tærskelværdier ([7]) for forskellige deskriptorkriterier gennem samarbejde på EU-plan og regionalt eller subregionalt plan.

III. **Status for tærskelværdier for god miljøtilstand**

1) *Tærskelværdier, der afviger fra dem, der er fastsat på EU-plan, regionalt eller subregionalt plan*

Det første spørgsmål, der skal afklares, er, om medlemsstaterne kan anvende nationale tærskelværdier, der er forskellige fra dem, som er fastsat på EU-plan, regionalt eller subregionalt plan, for det samme kriterium.

Direktivets artikel 9, stk. 3, er retsgrundlaget for afgørelsen. Det kræves i afgørelsen, at tærskelværdierne er fastsat for at »*sikre overensstemmelse og gøre det muligt at foretage sammenligninger mellem havregioner eller subregioner med det formål at fastslå, i hvilket omfang der opnås en god miljøtilstand*«. Hvis medlemsstaterne fik lov til fortsat at anvende deres egne nationale tærskelværdier, efter at tærskelværdierne er fastsat på EU-plan, regionalt eller subregionalt plan, ville det underminere formålet med artikel 9, stk. 3, som også har til formål at sikre, at myndighederne handler på en sammenhængende og koordineret måde i hele EU.

Det ville også være i strid med afgørelsens bestemmelser. Som anført ovenfor tillades det ved afgørelsens artikel 4, stk. 2, litra a), kun medlemsstaterne at anvende nationale tærskelværdier, indtil der er fastsat tærskelværdier gennem samarbejde på EU-plan eller regionalt eller subregionalt plan. Dette indebærer, at medlemsstaterne, efter at tærskelværdierne er fastsat på overnationalt plan, ikke længere må anvende deres egne nationale tærskelværdier. Ordlyden af betragtning 12 understøtter denne konklusion. I denne betragtning lyder det, »*indtil sådanne tærskelværdier er blevet fastlagt gennem et samarbejde på EU-niveau eller på regionalt eller subregionalt niveau, bør medlemsstaterne kunne anvende nationale tærskelværdier, retningsmæssige tendenser eller belastningsbaserede tærskelværdier som referencer.*«

Medlemsstaterne har derfor ikke længere lov til at anvende forskellige nationale tærskelværdier, efter sådanne tærskelværdier er fastsat på EU-plan, regionalt eller subregionalt plan.

2) *Medlemsstaten har beføjelse til at skønne ikke at gøre brug af tærskelværdier, der er fastsat gennem samarbejde på EU-plan, regionalt eller subregionalt plan i forbindelse med ajourføringer af havstrategier ved artikel 17*

Det andet spørgsmål, der skal afklares, er, om medlemsstaterne har lov til at undlade at anvende de tærskelværdier, der er fastsat gennem en procedure på EU-plan, regionalt eller subregionalt plan, når de ajourfører deres havstrategier. Nærmere bestemt, om dette er tilladt i forbindelse med, at de fastlægger deres havområders miljøtilstand i henhold til direktivets artikel 17.

I henhold til afgørelsens artikel 2, andet afsnit, nr. 5, gør tærskelværdierne »*det muligt at vurdere det kvalitetsniveau, der er opnået for et bestemt kriterium*«. Det betyder, at når medlemsstaterne vælger at anvende en given deskriptor eller et bestemt kriterium, og de tilsvarende tærskelværdier er blevet fastsat på EU-plan, regionalt eller subregionalt samarbejdsniveau, skal de anvende de sidstnævnte tærskelværdier.

I overensstemmelse med afgørelsens artikel 3, stk. 1, eller stk. 2, kan medlemsstaterne dog undlade at anvende de tærskelværdier, der er fastsat på EU-plan, regionalt eller subregionalt plan, hvis disse værdier omfatter et kriterium, som ikke anvendes af den pågældende medlemsstat. Det samme gælder for tærskelværdier, der omfatter deskriptorer, som en medlemsstat anser for »ikke passende«, i overensstemmelse med bilag I til direktivet.

([5]) Jf. direktivets artikel 17, stk. 2, litra a).
([6]) Afgørelsens artikel 5, stk. 2.
([7]) Se bilaget til denne meddelelse.

En medlemsstats »afgørelse« ([8]) om ikke at anvende en given deskriptor eller et bestemt kriterium »automatisk« omfatter de elementer, tærskelværdier og metodiske standarder, der svarer til den givne deskriptor eller/og det pågældende kriterium. Når en medlemsstat beslutter ikke at anvende en given deskriptor eller et bestemt kriterium, beslutter den med andre ord ikke at anvende de tærskelværdier, der er knyttet til den pågældende deskriptor og/eller pågældende kriterium.

Det kan konkluderes, at medlemsstaterne, når de ajourfører deres havstrategier i overensstemmelse med direktivets artikel 17, kun må undlade at anvende de tærskelværdier, der er fastsat på EU-plan, regionalt eller subregionalt plan, for så vidt som tærskelværdierne vedrører deskriptorer eller kriterier, som de har valgt ikke at anvende i overensstemmelse med de betingelser, der er fastsat i direktivet og afgørelsen.

IV. **Anvendelse af tærskelværdier til vurdering af miljøtilstand**

I henhold til afgørelsen skal medlemsstaterne fastsætte tærskelværdier samt andre kriterier og metodiske standarder vedrørende bestemmelse og vurdering af god miljøtilstand senest i 2018 eller »*så hurtigt som muligt derefter*« på betingelse af, at de har forelagt Kommissionen en begrundelse (artikel 5).

I betragtning af direktivets mål om at opnå eller opretholde en god miljøtilstand for havet senest i 2020 bør medlemsstaterne have fastsat tærskelværdier i løbet af direktivets anden gennemførelsescyklus ([9]).

I henhold til afgørelsens artikel 6 skal medlemsstaterne, når disse tærskelværdier er fastsat, i forbindelse med ajourføringen af deres havstrategier underrette Kommissionen om anvendelsen af sådanne værdier og andre metodologiske standarder til vurdering af god miljøtilstand.

Det forventes derfor, at medlemsstaterne inden for de næste ajourføringer, der foretages i overensstemmelse med artikel 17, stk. 2, litra a) og b), i direktivet af i), den indledende vurdering og bestemmelse af god miljøtilstand, jf. artikel 8, stk. 1, og artikel 9, stk. 1, og ii) de miljømål, der er fastsat i artikel 10, stk. 1, vil anvende de tærskelværdier, der er fastsat gennem samarbejde på EU-plan eller regionalt eller subregionalt plan, samt tærskelværdier, som stammer fra eksisterende lovgivning, der allerede er fastsat i bilaget til afgørelsen, for de kriterier, de vil anvende til at vurdere miljøtilstanden.

Hvis medlemsstaterne ikke er i stand til at anvende disse tærskelværdier, navnlig når de ajourfører den indledende vurdering i henhold til artikel 8, stk. 1, bør dette begrundes behørigt. Der kan f.eks. være tilfælde, hvor en medlemsstat anvender de fastsatte tærskelværdier som led i den ajourførte rapportering om god miljøtilstand i henhold til artikel 9, stk. 1, men ikke har været i stand til at anvende de samme tærskler til at ajourføre den indledende vurdering i henhold til artikel 8, stk. 1, da værdierne endnu ikke var blevet fastsat på det tidspunkt, hvor vurderingen af deres havområder blev udarbejdet.

Ved evalueringen af medlemsstaternes ajourførte havstrategier, navnlig vurderingen af tilstanden i deres havområder og fremskridtene med hensyn til at opnå en god miljøtilstand, vil Kommissionen således kontrollere, om medlemsstaterne har anvendt tærskelværdier til at fastsætte god miljøtilstand i deres ajourføringer af havstrategierne.

([8]) Da medlemsstaterne på visse betingelser har tilladelse til ikke at anvende visse deskriptorer eller primære kriterier og til (medmindre andet er fastsat i bilaget til afgørelsen) at beslutte, om de vil anvende de sekundære kriterier, bør anvendelsen af ordet »beslutter« i afgørelsens artikel 6 forstås som medlemsstaternes valg af, hvilke deskriptorer og kriterier der skal anvendes.

([9]) Afgørelsens artikel 5, stk. 1, og stk. 2.

BILAG

FASTSATTE TÆRSKELVÆRDIER FOR GOD MILJØTILSTAND

Ved afgørelsen foreskrives anvendelsen af følgende tærskelværdier, der stammer fra gældende EU-lovgivning.

Kriterium	Tærskelværdi
D3C1 Fiskeridødelighed	Fiskeridødeligheden for populationer af arter, der udnyttes erhvervsmæssigt, ligger på eller under niveauer, som kan producere det maksimale bæredygtige udbytte (MSY).
D3C2 Gydebiomasse	Gydebiomassen for populationer af arter, der udnyttes erhvervsmæssigt, er over de niveauer, som kan producere det maksimale bæredygtige udbytte.
D5C1 Næringsstofkoncentrationer	Tærskelværdierne er følgende: a) i kystvande: værdier, der er fastsat i henhold til direktiv 2000/60/EF
D5C2 Klorofylkoncentration	Tærskelværdierne er følgende: a) i kystvande: værdier, der er fastsat i henhold til direktiv 2000/60/EF
D5C5 Opløst ilt	Tærskelværdierne er følgende: a) i kystvande: værdier, der er fastsat i henhold til direktiv 2000/60/EF
D8C1 Forureningskoncentration	I kyst- eller territorialfarvande: koncentrationerne af forurenende stoffer overstiger ikke følgende tærskelværdier: a) for forurenende stoffer fastlagt i punkt 1), litra a), under kriterieelementer: de værdier, der er fastsat i henhold til direktiv 2000/60/EF […] Uden for territorialfarvande: koncentrationerne af forurenende stoffer overstiger ikke følgende tærskelværdier: a) for forurenende stoffer valgt i punkt 2), litra a), under kriterieelementer: de værdier, der er relevante i kyst- og territorialfarvande
D9C1 Forurenende stoffer i fisk og skaldyr	Koncentrationen af forurenende stoffer i spiseligt væv (muskel, lever, rogn, kød og bløddele) af fisk og skaldyr (herunder fisk, krebsdyr, bløddyr, pighuder, tang og andre havplanter) indfanget eller høstet i naturen (ekskl. finnefisk fra havbrug) overstiger ikke: a) for forurenende stoffer anført i forordning (EF) nr. 1881/2006: de maksimumskoncentrationer, der er fastlagt i denne forordning, som er tærskelværdierne, for så vidt angår denne afgørelse

Desuden er følgende tærskelværdier blevet fastsat gennem samarbejde på EU-plan, der, som forklaret i betragtning 12 i afgørelsen, skal finde sted *inden for rammerne af den fælles gennemførelsesstrategi, som medlemsstaterne og Kommissionen har etableret med henblik på direktiv 2008/56/EF.*

Kriterium	Tærskelværdi
D6C4 Habitattab	Den maksimale andel af en overordnet bentisk habitattype i et vurderingsområde, der må gå tabt, er 2 % af områdets naturlige udstrækning (≤ 2 %) (D6C4).

Kriterium	Tærskelværdi
D6C5 Negative påvirkninger på habitattyper	Den maksimale andel af en overordnet bentisk habitattype i et vurderingsområde, der må blive negativt påvirket, er 25 % af områdets naturlige udstrækning (≤ 25 %). Dette omfatter den andel af den overordnede bentiske habitattype, der er gået tabt (D6C5). En overordnet bentisk habitattype påvirkes negativt i et vurderingsområde, hvis den viser en uacceptabel afvigelse fra referencetilstanden i dens biotiske og abiotiske struktur og funktioner (f.eks. typisk artssammensætning, relativ tæthed og størrelsesstruktur, følsomme arter eller arter, der leverer centrale funktioner, genopretning og funktion af habitattyper og økosystemprocesser) (D6C5).
D10C1 Affald langs kysten,	20 affaldsgenstande/pr 100 m. langs kysten
D11C1 Impulsstøj	Ved kortvarig eksponering (1 dag, dvs. daglig eksponering) er den maksimale procentandel af et vurderingsområde/habitatområde, der anvendes af en relevant art, og hvor det accepteres, at eksponeringen for impulsstøjniveauer er højere end niveauet for forekomsten af biologisk skadelige påvirkninger i løbet af 1 dag, 20 % eller derunder (≤ 20 %). For langtidseksponering (1 år) beregnes den gennemsnitlige eksponering. Den maksimale procentandel af et vurderingsområde/habitatområde, der udnyttes af en relevant art, og hvor det accepteres, at eksponeringen for impulsstøjniveauer er højere end niveauet for forekomsten af biologisk skadelige påvirkninger i løbet af over 1 år i gennemsnit, er 10 % eller derunder (≤ 10 %).
D11C2 Vedvarende støj	20 % af målarternes habitattyper har støjniveauer der ligger over niveauet for forekomsten af biologisk skadelige påvirkninger, der ikke må ikke overskrides i nogen måned i vurderingsåret i overensstemmelse med bevaringsmålet om 80 % af bæreevnen/habitatstørrelsen.

De tærskelværdier, der stadig skal fastlægges på EU-plan i overensstemmelse med afgørelsen, er tærskelværdierne for havaffald i vandsøjlens overfladelag og på havbunden, for mikroaffald langs kystlinjen, i vandsøjlens overfladelag og i havbundssediment samt for omfanget af negative påvirkninger på havbundshabitater. Nogle af tærskelværdierne for genopretning er blevet eller er i færd med at blive fastsat gennem regionalt eller subregionalt samarbejde. I betragtning 12 i afgørelsen forklares det, at medlemsstaterne i dette tilfælde f.eks. bør henvise til »*gældende værdier eller udarbejde nye inden for rammerne af de regionale havkonventioner*«. Disse er klart beskrevet i bilaget til afgørelsen ([1]).

([1]) Se rapporten fra Det Fælles Forskningscenter »Marine Strategy Framework Directive - Thresholds for MSFD criteria: state of play and next steps«. På grund af den løbende udvikling i drøftelserne om gennemførelsen af afgørelsen om god miljøtilstand er nogle af oplysningerne i denne rapport ikke længere ajourførte.